

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра автоматики та управління в технічних системах

Лабораторна робота №3 **ПРОВЕДЕННЯ ТРЬОХФАКТОРНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ З ВИКОРИСТАННЯМ ЛІНІЙНОГО РІВНЯННЯ РЕГРЕСІЇ**

Виконала

студентка групи ІТ-91:

Луцай Катерина

Перевірила:

Сокульський О. Є.

Київ 2022

Мета: провести дробовий трьохфакторний експеримент. Скласти матрицю планування, знайти коефіцієнти рівняння регресії, провести 3 статистичні перевірки.

Завдання на лабораторну роботу

1. Скласти матрицю планування для дробового трьохфакторного експерименту. Провести експеримент в усіх точках факторного простору, повторивши N експериментів, де N – кількість експериментів (рядків матриці планування) в усіх точках факторного простору – знайти значення функції відгуку Y . Значення функції відгуку знайти у відповідності з варіантом діапазону, зазначеного далі (випадковим чином).

$$Y_{\max} = 200 + x_{\text{ср max}};$$

$$Y_{\min} = 200 + x_{\text{ср min}}$$

$$\text{де } x_{\text{ср max}} = \frac{x_{1\max} + x_{2\max} + x_{3\max}}{3}, \quad x_{\text{ср min}} = \frac{x_{1\min} + x_{2\min} + x_{3\min}}{3}$$

2. Знайти коефіцієнти лінійного рівняння регресії. Записати лінійне рівняння регресії.
3. Провести 3 статистичні перевірки.
4. Написати комп'ютерну програму, яка усе це виконує.

Варіант 15

```
import numpy as np
from sklearn.preprocessing import minmax_scale

x1_min, x1_max = 10, 50
x2_min, x2_max = -20, 60
x3_min, x3_max = -20, 20

y_min = 200 + (x1_min + x2_min + x3_min)/3
y_max = 200 + (x1_max + x2_max + x3_max)/3

n = 4
k = 4

norm_factors = np.array([[1, 1, 1],
                          [1, 1, -1],
                          [1, -1, -1],
                          [-1, -1, -1]])

# отримання натуральних факторів з нормованих
def natural(norm_factors):
```

```

    natural = np.zeros_like(norm_factors)
    natural[:, 0][norm_factors[:, 0] == 1] = x1_max
    natural[:, 1][norm_factors[:, 1] == 1] = x2_max
    natural[:, 2][norm_factors[:, 2] == 1] = x3_max
    natural[:, 0][norm_factors[:, 0] == -1] = x1_min
    natural[:, 1][norm_factors[:, 1] == -1] = x2_min
    natural[:, 2][norm_factors[:, 2] == -1] = x3_min
    return natural

# регресія за факторами та коефіцієнтами
def regression(matrix, coefs, n, k):
    def func(factors, coefs, k):
        y = coefs[0]
        for i in range(k-1):
            y += coefs[i+1] * factors[i]
        return y
    values = np.zeros(n)
    for f in range(n):
        values[f] = func(matrix[f], coefs, k)
    return values

# вирішення СЛР для натуральних значень і факторів
def solve_coef(factors, values):
    A = np.zeros((k, k))
    x_mean = np.mean(factors, axis=0)
    for i in range(1, k):
        for j in range(1, k):
            A[j, i] = np.mean(factors[:, i-1] * factors[:, j-1])
    A[0, 0] = n
    A[0, 1:] = x_mean
    A[1:, 0] = x_mean
    B = values * np.concatenate((np.ones(1), x_mean))
    coef = np.linalg.solve(A, B)
    return coef

# вирішення СЛР для норманих значень і факторів
def solve_norm_coef(factors, values):
    coefs = np.zeros(k)
    coefs[0] = values.mean()
    for i in range(k-1):
        coefs[i+1] = np.mean(values * factors[:, 0])
    return coefs

print(f"X1 min: {x1_min}\tX1 max: {x1_max}")
print(f"X2 min: {x2_min}\tX2 max: {x2_max}")
print(f"X3 min: {x3_min}\tX3 max: {x3_max}")
print(f"Y min: {y_min}\tY max: {y_max}")

# отримання оптимальної кількості випробувань для однієї комбінації

```

факторів

```
Gt = [9.065, 7.679, 6.841]
for i in range(2, 10):
    rand_y = np.random.randint(y_min, y_max, (n, i))
    std_y = np.std(rand_y, axis=1)**2
    print(f"Max Y dispersion: {std_y.max()}")
    Gp = std_y.max()/std_y.mean()
    print(f"m = {i} Gp: {Gp}\tGt: {Gt[i-2]}")
    if Gp < Gt[i-2]:
        m = i
        break
```

```
print(f"Mean Y dispersion: {std_y.mean()}")
```

```
factors = natural(norm_factors)
```

генерація Y значень для експериментів

```
rand_y = np.random.randint(y_min, y_max, (n, m))
norm_y = minmax_scale(rand_y.reshape(n*m), feature_range=(-1,1)).reshape(n, m)
```

перевірка за критерієм студента

```
coefs_value = np.zeros(4)
coefs_value[0] = np.mean(rand_y.mean(axis=1))
for i in range(3):
    coefs_value[i+1] = np.mean(rand_y.mean(axis=1) * factors[:, i])
stud_crit = np.abs(coefs_value) / np.sqrt(std_y.mean()/(n*m))
ts = [2.776, 2.306, 2.179]
sig_coefs = len(stud_crit[stud_crit > ts[m-2]])
print(f"All coefs are significant: {sig_coefs == k}\t{sig_coefs}")
```

```
norm_plan = np.concatenate((norm_factors, norm_y), axis=1)
print(f"Normalized plan:\n{norm_plan}")
plan = np.concatenate((factors, rand_y), axis=1)
print(f"Natural plan:\n{plan}")
```

```
norm_coefs = solve_coef(norm_factors, norm_y.mean(axis=1))
print("Normalized coefs", norm_coefs)
coefs = solve_coef(factors, rand_y.mean(axis=1))
print("Natural coefs", coefs)
```

```
reg_val = regression(norm_factors, norm_coefs, n, k)
```

перевірка критерію Фішера

```
f3 = n * (m - 1) # 4/8/12
f4 = 1 if n - sig_coefs == 0 else n - sig_coefs
disp = m/f4 * np.sum((reg_val - norm_y.mean(axis=1))**2)
Fp = disp / std_y.mean()
Ft = [[7.7, 5.3, 4.8],
```

```
[6.9, 4.5, 3.9]]
print(f"Fisher crit: {Fp < Ft[f4-1][m-2]}")
```

Результат виконання:

X1 min: 10 X1 max: 50

X2 min: -20 X2 max: 60

X3 min: -20 X3 max: 20

Y min: 190.0 Y max: 243.33333333333334

Max Y dispersion: 400.0

m = 2 Gp: 3.1542631838344013 Gt: 9.065

Mean Y dispersion: 126.8125

All coefs are significant: True 4

Normalized plan:

```
[[ 1.      1.      1.      0.73913043 -0.82608696]
 [ 1.      1.     -1.      0.2173913  -0.86956522]
 [ 1.     -1.     -1.     -1.      0.      ]
 [-1.     -1.     -1.      1.     -0.39130435]]
```

Natural plan:

```
[[ 50  60  20 233 197]
 [ 50  60 -20 221 196]
 [ 50 -20 -20 193 216]
 [ 10 -20 -20 239 207]]
```

Normalized coefs [-0.01086957 -0.31521739 0.31521739 -0.31521739]

Natural coefs [9.50471698 3.95247642 -0.19392689 -2.27606132]

Fisher crit: True

Висновки: було проведено дробовий трьохфакторний експеримент. Скласти матрицю планування, знайдено коефіцієнти рівняння регресії, проведено 3 статистичні перевірки.